

Kako Zakon o radu reguliše rad od kuće

„Rad od kuće“, kao jedan od oblika (drugi je rad na daljinu) radnog odnosa kod kojeg se ugovoreni poslovi obavljaju van prostorija poslodavca, posebno je regulisan odredbama Zakona o radu. Neophodno je voditi računa da to treba da budu poslovi koji nisu opasni ili štetni po zdravlje zaposlenog i drugih lica i koji ne ugrožavaju životnu sredinu.

Na naknadu troškova koje poslodavac plaća zaposlenom koji radi od kuće, obračunava se i plaća porez na zarade po stopi od 10 odsto, dok se doprinosi za obavezno socijalno osiguranje ne obračunavaju i ne plaćaju s obzirom na to da prema odredbi člana 105. Zakona o radu ova primanja zaposlenog se ne smatraju zaradom

Poslodavac u cilju pravnog regulisanja rada kod kuće ili kao osnovnog načina obavljanja ugovorenih poslova zaposlenog ili kao mogućnosti da zaposleni pored obavljanja ugovorenih poslova u prostorijama poslodavca, povremeno ili po potrebi ugovorene poslove obavlja i od kuće, nije u obavezi da donosi bilo kakvu vrstu opštег akta u formi Pravilnika, nego se reguliše Ugovorom o radu poslodavca i zaposlenog. Za već zaposlena lica kod poslodavca, važeći Ugovori o radu moraju se aneksirati (dopuniti), u potpunosti u skladu sa odredbom člana 42. stav 3. tačka 1.-6. Zakona o radu. Aneks ugovora treba da reguliše trajanje radnog vremena prema normativima rada, način vršenja nadzora nad radom i kvalitetom obavljanja poslova zaposlenog, sredstva za rad za obavljanje poslova koje je poslodavac dužan da nabavi, instalira i održava, korišćenje i upotre-

bu sredstava za rad zaposlenog i naknadu troškova za njihovu upotrebu, naknadu drugih troškova rada i način njihovog utvrđivanja, kao i druga prava i obaveze.

Osnovna zarada zaposlenog iz stava 1. ovog člana ne može biti utvrđena u manjem iznosu od osnovne zarade zaposlenog koji radi na istim poslovima u prostorijama poslodavca.

Da bi zaposleni mogao da radi od kuće potrebno je da poslodavac obezbedi, instalira i održava određena sredstva za rad. Pored toga, zaposleni za rad od kuće može da koristi i upotrebljava i sopstvena sredstva, i za upotrebu sopstvenih sredstava u službene svrhe zaposleni ima pravo na naknadu troškova. Poreski tretman ovih troškova regulisan je Mišljenjem Ministarstva finansija, br. 413-00-226/2012-04 od 12.11.2013. godine. Naime, na naknadu troškova koje poslodavac plaća zaposlenom koji radi od kuće, obračunava se i plaća porez na zarade po stopi od 10 odsto, dok se doprinosi za obavezno socijalno osiguranje ne obračunavaju i ne plaćaju s obzirom na to da prema odredbi člana 105. Zakona o radu ova primanja zaposlenog se ne smatraju zaradom.

Međutim, zbog vanrednog stanja koje je uvedeno u Srbiji zbog pandemije COVID-19 Vlada Republike Srbije je donela Uredbu o organizovanju rada poslodavaca za vreme vanrednog stanja (Sl. glasnik RS, br. 31/2020 – dalje: Uredba), kojom se utvrđuje rad van prostorija i od kuće, uvodi zabrana službenih putovanja i definišu obaveze oko zaštite zdravlja zaposlenih. Uredba navodi da za vreme vanrednog stanja poslodavac je dužan da omogući zaposlenima obavljanje poslova van prostorija poslodavca na svim radnim mestima na kojima je moguće organizovati takav rad u skla-

Piše: Jelena Mihić Munjić, direktorka KRESTON MDM društva za reviziju*

du sa opštim aktom i ugovorom o radu. Kao oblici ovakvog rada navode se rad na daljinu i rad od kuće.

U Uredbi se navodi i da ukoliko opštim aktom i ugovorom o radu nije predviđen ovakav način rada, poslodavac može rešenjem omogućiti zaposlenom obavljanje poslova van prostorija poslodavca „ukoliko mu to organizacioni uslovi dozvoljavaju“.

Novom Uredbom Vlade, donetom zbog vanrednog stanja, drugačije je regulisana isplata zarada, naknada troškova i drugih primanja. Naime, zaposleni, koji obavljaju poslove van prostorija poslodavca, imaju isti tretman, po pitanju plaćanja poreza, doprinosa i izuzimanja od oporezivanja, kao i zarade za zaposlene koji obavljaju poslove u prostorijama poslodavca

Zarada, naknade troškova i druga primanja zaposlenih koji obavljaju poslove van prostorija poslodavca po pitanju plaćanja poreza, doprinosa i izuzimanja od oporezivanja, u potpunosti imaju tretman kao i zarade za zaposlene koji obavljaju poslove u prostorijama poslodavca.

*KRESTON MDM je društvo za reviziju, finansijski i računovodstveni konsalting osnovano 2005. godine kao MDM Revizija. Od februara 2015. godine MDM Revizija je ekskluzivni član za Srbiju KRESTON International